

BE REEL! **Leer-en** **ondersteuningsprogramma** **voor lokale besturen**

In 2021 concentreerden onze werkzaamheden zich rond het voorbereiden door lokale besturen van een lokale langetermijn renovatiestrategie voor private woongelegenheden.

Tijdens het voorbereidend traject bleken veel basiselementen (data, methodologie, ...) voor het ontwikkelen van een lokale langetermijn renovatiestrategie onbestaande of niet voorhanden waren.

Daarom organiseerden we een begeleidingstraject waarbij de nodige instrumenten waarmee steden en gemeenten een langetermijn renovatiestrategie voor de private woningmarkt in hun gemeente kunnen opmaken, worden ontwikkeld. Het Vlaams Energie Agentschap en het Kenniscentrum van de Vlaamse steden hebben daarvoor de krachten gebundeld.

Om te zorgen dat we bruikbare instrumenten ontwikkelen die alle lokale besturen kunnen inzetten in de beleidsvoorbereiding, hebben we dit traject samen opgezet met 9 steden en gemeenten die al een (beperkt) traject hebben afgelegd/ beleid hebben ontwikkeld inzake het stimuleren van renovatie van de private woningmarkt. Op die manier krijgen we inzicht in wat vandaag op het lokale niveau ontbreekt aan bouwstenen om een strategie te ontwikkelen.

Om de impact te kunnen inschatten van de lokale capaciteit (personeel, kennis, ...) die vandaag voorhanden is voor de opmaak van de lokale langetermijn strategie, werden 9 gemeenten geselecteerd van verschillende grootte waarbij een diversiteit van klein over middelgroot naar groot werd nagestreefd. De volgende steden en gemeenten werden betrokken in het begeleidingstraject: kleine gemeenten (Oud-Heverlee met 11.424 inwoners), middelgrote gemeenten (Hoogstraten met 21.789 inwoners en Eeklo met 21.890 inwoners), grote gemeenten (Harelbeke met 29.054 inwoners en Heist-op-den-Berg met 43.559 inwoners) en steden (Antwerpen met 532.230 inwoners, Gent met 265.628 inwoners, Mechelen met 87.425 inwoners en Genk met 66.988 inwoners).

Het begeleidingstraject en de workshops werden begeleid door

1. BUUR die ervaring heeft met het opmaken van dergelijke draaiboeken. Daarbij verwijzen we naar de roadmap Leuven 2030 – 2050 Klimaatneutraal.
2. Climact zorgde voor een nulmeting van de private woningmarkt en een eerste analyse ervan voor de deelnemende gemeenten aan het begeleidingstraject. Daarbij maken ze gebruik van alle mogelijke en relevante beschikbare data. Climact heeft dergelijke analyses al gemaakt voor de Waalse gemeenten en in functie van de evaluatie van 5 jaar Vlaams renovatiepact.

Het begeleidingstraject en de workshops verliepen omwille van de geldende coronamaatregelen digitaal. Tussen de workshops werkten we met thuisopdrachten en werd van de gemeenten verwacht dat ze zelf aan de slag gingen voor hun stad of gemeente met de nulmeting en de lokale context, over reeds genomen initiatieven,... BUUR zorgde voor de nodige deskresearch en ondersteuning daarb

De 3 workshops in het kader van het begeleidingstraject die een concreet draaiboek, roadmap en dataset moet opleveren, werden georganiseerd op 28 januari, 3 maart en 7 mei 2021.

WORKSHOP 1 verkenning – ervaringen – eerste aanzet maatregelendatabank

donderdag 28 januari van 10u tem. 13u

In de eerste fase kwamen we samen met de pilootgemeentes voor een algemene verkenning. We startten in deze workshop niet van een leeg blad maar verzamelden alle elementen die we in de bevraging op voorhand hebben doorgekregen van de steden en gemeentes. Het doel van deze eerste workshop was het delen van ervaringen tussen de pilootgemeenten en leren van elkaar. Wat loopt er goed en wat niet? Waar liggen de nuances en gevoeligheden die misschien niet in de enquêtes werden beschreven. We wierpen ook een eerste blik op de maatregelendatabank en hebben deze besproken

WORKSHOP 2 ambities & roadmap

woensdag 3 maart van 10u tem. 13u

In de tweede workshop brachten we alle steden en gemeentes opnieuw samen en werd het verloop van het traject besproken. Het doel van deze workshop was het bediscussiëren van reeds gebruikte methodes om de ambities te stellen, het aanvullen van de maatregelendatabank met sterktes en zwaktes van de maatregelen en inzichten verwerven in het verdere verloop van het proces. We deden dat enerzijds voor elke gemeente apart en anderzijds toetsten we in deze workshop al eens aft hoe we een aanpak kunnen opschalen als algemene renovatiestrategie.

WORKSHOP 3 opschalen van het piloottraject naar meerdere steden en gemeenten

Vrijdag 7 mei van 10u tem. 13u

In de derde workshop onderzochten we de opschaling van de ervaringen van de deelnemende lokale besturen naar een aanpak voor alle steden en gemeenten in Vlaanderen waarbij de strategie en roadmap centraal stonden.

MEET-UP 3

De resultaten van deze eerste 3 workshops werden tijdens Meet-up 3 op 28 juni gepresenteerd aan een breed publiek van geïnteresseerden. De Meet-up richtte zich tot politici en ambtenaren van steden en gemeenten, intercommunales, autonome gemeentebedrijven en werknemers van lokale organisaties die actief zijn in de domeinen klimaat, energie, wonen en renovatie.

Programma

- [Voorstelling Vlaamse lange termijn renovatiestrategie](#)
- [Presentatie handreiking of draaiboek voor het opmaken van een lokale renovatiestrategie](#), geïllustreerd aan de hand van acht inspirerende voorbeelden van Antwerpen, Genk, Gent, Eeklo, Harelbeke, Heist-op-den-Berg, Hoogstraten en Mechelen.
- [Draaiboek](#)

In diezelfde meet-up hebben we aansluitend via break-out rooms bevraagd wat lokale besturen nog meer nodig hebben voor de opmaak van een lokale langetermijn strategie. Dat leverde nog een aantal lacunes op die verder ontwikkeld worden in bijkomende workshops die zullen plaatsvinden in 2022.

Alle presentaties van de workshops, het draaiboek, alle bijlagen bij het draaiboek en de werkversies LLTRS van de 8 pilootgemeenten vind je in de rubriek ‘BR! Leernetwerk Steden & Gemeenten - werkgroep LTRS’ op LearnWorlds, het online leerplatform van BE REEL! dat je [hier](#) vindt. Je moet eerst een account aanmaken om toegang te krijgen!